

13. Якусевич А. Н. Рост и экстерьер телок черно-пестрой и голштино-фризской пород и их помесей // Зоотехническая наука Белоруссии, Сб. тр. БЕЛНИИЖ.— Минск: Ураджай, 1986.— Т. 27.— С. 19—24.

14. Fewson D. Beiträg Zur Methodik von Einkreuzungen in Reinzuchtpopulation // Z. Tierzucht und Zuchtwissbiol.— 1973.— N 90.— S. 113—125.

15. Singh S. R., Mishra H. R., Singh C. S. P. Factors affecting birthweight in crossbred females // Indian veter. J.— 1986.— V. 63.— N 9.— P. 748—752.

Інститут розведення і генетики тварин УААН

По материалам научно-хозяйственного опыта и контрольного выращивания 140 бычков черно-пестрой породы и ее помесей с голштинской изучали влияние скрещивания на эмбриональный и постэмбриональный рост. Установлено преимущество по интенсивности роста помесных животных. Отмечен гетерозисный эффект по живой массе бычков в одногодичном возрасте (21,7 кг или 6,6%). Выявлены положительная связь эмбриональной и постэмбриональной скорости роста (до 0,43) и высокая возрастная повторяемость живой массы (0,67).

УДК 636.2.061

А. А. ПАХОЛОК, В. В. ШУПЛИК

РІСТ, РОЗВИТОК, ЕКСТЕР'ЄРНО-КОНСТИТУЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ БИЧКІВ ЧОРНО-РЯБОЇ ПОРОДИ ТА ЇЇ ПОМІСЕЙ З БУГАЯМИ М'ЯСНИХ ПОРІД

Викладено результати досліду за порівняльною оцінкою росту, розвитку бичків чорно-ріябої породи та її помісей з бугаями абердин-ангуської та української м'ясної порід від народження до 12-місячного віку.

Створення самостійної галузі спеціалізованого м'ясного скотарства в Україні зумовлено необхідністю збільшення виробництва і покращення якості яловичини.

Одержання помісного приплоду від маточного поголів'я молочного стада за рахунок використання бугаїв м'ясних порід є одним з шляхів формування галузі м'ясного скотарства.

З урахуванням природно-кліматичних умов України в основних регіонах створюються породи і типи худоби, які характеризуються різними господарськи корисними якостями. Для умов західних областей України створено волинську м'ясну породу худоби.

© Пахолок А. А., Шуплик В. В., 1996

Розведення і генетика тварин. 1996. Вип. 28.

Вивчення можливостей використання плідників м'ясних порід на матках чорно-рібої породи з метою використання явища гетерозису у помісного молодняка і поєдання порід зумовили проведення наших досліджень.

Методика досліжень. У колгоспі "Голозубинецький" Дунаєвецького району Хмельницької області проводили дослід на бичках трьох груп по 15 голів у кожній: I — помісі чорно-рібахбердин-ангуська; II — помісі чорно-рібахукраїнська м'ясна; III — контрольна (тварини чорно-рібої породи).

Формування піддослідних груп тварин проведено за принципом пар-аналогів. Від народження до 6-місячного віку тварини вирощувались за загально прийнятою в молочному скотарстві технологією. Зважування тварин проводили з 6-місячного віку щомісячно, проміри тварин брали у 6-, 9- та 12-місячному віці. На основі промірів вираховувались індекси тілобудови.

Результати дослідження. В однакових умовах утримання і годівлі піддослідні тварини вивчаемих генотипів по-різному реагували на умови зовнішнього середовища. Так, тварини II групи при народженні відрізнялись найбільшою живою масою (38,5 кг), за цим показником вони переважали тварин I і III груп відповідно на 16,9 і 7,3 кг ($P=0,999$). До 12-місячного віку вірогідної різниці за живою масою між тваринами вивчаемих груп не було. Проте більшою енергією росту характеризувались тварини I групи. Відносний приріст по цій групі становив 164,3 %, що на 22,1—12,8 % більше в порівнянні з тваринами II і III груп. Важливим показником, що характеризує рівень м'ясної продуктивності є середньодобові приrostи. Величина інтенсивності росту в різni періоди певною мірою залежить від генотипу тварин. У молочний період найбільший приріст мали тварини I групи, вони переважали тварин II і III груп на 12,4—9,4 %. У період з 6 до 12-місячного віку кращі приrostи були у тварин III групи, які переважали ровесників I і II груп відповідно на 4,0—2,6 %.

Між тваринами вивчаемих генотипів виявлено різницю у показниках лінійного росту. У 12-місячному віці тварини II групи за середніми величинами основних промірів (висота в холці, висота спини, висота в крижах, глибина грудей, ширина грудей, обхват грудей, ширина в маклаках, ширина в сідничних горбах) переважали ровесників I і II груп. Але вірогідною різниця була за промірами висоти в холці, висоти спини, висоти в крижах ($P=0,999$). За іншими промірами різниця була не вірогідною. Аналогічні дані спостерігали при порівняльній оцінці промірів піддослідних груп тварин у попередні вікові періоди. Помісний молодняк за індексами розтягнутості, тазогрудним, грудним, масивності та м'ясності переважало ровесників чорно-рібої породи у всі проаналізовані періоди (таблиця).

Індекси будови тіла піддослідних тварин

Група	Індекс								
	довго-ногості	роз-тягну-тості	тазо-груд-ний	груд-ний	зби-тості	пере-рос-лости	коєс-тистості	масив-ності	м'яс-ності
6 місяців									
Перша	55,1	105,2	106,5	57,8	118,9	102,4	12,0	129,8	75,8
Друга	55,7	104,8	108,6	56,6	115,5	105,4	19,7	121,4	71,2
Третя	54,4	108,4	103,6	56,0	115,0	104,6	19,8	128,3	75,2
9 місяців									
Перша	55,4	105,6	95,8	56,9	112,0	102,6	19,0	131,4	83,0
Друга	56,0	103,0	102,7	58,4	112,0	103,7	18,6	127,8	78,6
Третя	57,3	102,0	87,9	56,2	113,1	102,9	19,0	130,1	78,2
12 місяців									
Перша	52,9	110,1	101,8	68,2	118,8	104,8	22,5	144,6	93,9
Друга	54,7	103,6	101,6	67,4	123,0	105,7	20,3	141,4	87,7
Третя	57,5	107,2	90,8	64,5	117,0	106,4	21,5	140,5	89,5

Помісні тварини характеризуються більш глибоким і широким тулубом, добре розвиненою задньою частиною тіла. Бички І групи за індексом м'ясності переважають бичків II і III груп на 6,7—3,7 % ($P=0,99$).

Висновок. Аналіз одержаних результатів свідчить, що помісні тварини характеризувались вищою енергією росту. Потомство плідників української м'ясної породи (ІІ група) переважає за промірами в усіх вікових періодах розвесників І і ІІІ груп.

Аналіз індексів тілобудови підтверджує закономірності, що мають місце в різниці між різними типами худоби.

Кам'янець-Подільський сільськогосподарський інститут

Изложены результаты исследований по сравнительной оценке роста, развития бычков черно-пестрой породы и ее помесей с быками aberдин-ангусской и украинской мясной пород от рождения до 12-месячного возраста.